

Q & A

การปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงสกุลเงินบาท

ฝ่ายตลาดการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สิงหาคม 2564

แผนงานในการปฏิรูป

1 ทำไมต้องปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง LIBOR (LIBOR reform)

จากกรณีการบิดเบือนอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง LIBOR ซึ่งตรวจพบในปี 2555 (ค.ศ. 2012) จึงมีความพยายามที่จะปรับปรุงวิธีการจัดทำ LIBOR ให้คำนวณจากธุรกรรมที่เกิดขึ้นจริงเพื่อความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และบิดเบือนได้ยาก อย่างไรก็ตาม ธุรกรรมกู้ยืมระยะยาวในตลาดเงินมีไม่มาก ธุรกรรมส่วนใหญ่กระจุกตัวในระยะข้ามคืน จึงเป็นที่มาของการยุติ LIBOR เพราะไม่สามารถปรับปรุงวิธีการจัดทำ ให้เป็นการคำนวณจากธุรกรรมจริงได้ โดยหน่วยงานกำกับดูแลของอังกฤษประกาศจะหยุดเผยแพร่ และไม่รับรองคุณสมบัติของอัตราดอกเบี้ย LIBOR สกุลยูโร ปอนด์สเตอร์ลิง เยน ฟรังก์สวิส ทุกระยะ (tenor) และสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ระยะ 1 สัปดาห์ และ 2 เดือน หลังจากสิ้นปี 2564 (ค.ศ. 2021) และอัตราดอกเบี้ย LIBOR สกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ระยะที่เหลือทั้งหมด หลังจากกลางปี 2566 (ค.ศ. 2023) เป็นต้นไป ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ ที่ใช้ LIBOR จึงได้พัฒนาอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่จากธุรกรรมระยะข้ามคืน เช่น สหรัฐอเมริกา (SOFR) อังกฤษ (SONIA) ญี่ปุ่น (TONA) สหภาพยุโรป (ESTER) สวิตเซอร์แลนด์ (SARON) รวมถึง สิงคโปร์ (SORA) และไทย (THOR) ที่ใช้ USD LIBOR ในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในประเทศ (SOR, THBFX ตามลำดับ)

2 ธปท. มีมาตรการอย่างไรเพื่อรองรับผลกระทบจากการปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง LIBOR

ธปท. คำนึงถึงความจำเป็นและผลกระทบของการปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงดังกล่าว จึงได้ร่วมกับธนาคารพาณิชย์จัดตั้ง "คณะทำงานเตรียมความพร้อมของธนาคารพาณิชย์เพื่อรองรับการยุติการใช้ LIBOR" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแนวทางดำเนินการสำหรับตลาดการเงินไทยในการรองรับผลกระทบจากการยุติการใช้ LIBOR เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินไทย

3 LIBOR และ SOFR ต่างกันอย่างไรบ้าง

LIBOR หรือ London Interbank Offered Rate คืออัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมระหว่างธนาคารแบบไม่มีหลักประกันสำหรับระยะเวลาต่าง ๆ จึงมีลักษณะเป็น forward-looking term rate อีกทั้งสะท้อนความเสี่ยงด้าน credit และ term premium ไว้แล้ว

SOFR หรือ Secured Overnight Financing Rate คืออัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมระยะข้ามคืนโดยมีพันธบัตรรัฐบาล (Treasury) เป็นหลักประกัน ดังนั้น จึงเป็น risk-free rate และเมื่อนำมาใช้ในแต่ละงวดดอกเบี้ย จะคำนวณอัตราดอกเบี้ยของงวดจาก SOFR ของแต่ละวันตลอดงวดนั้น ทำให้ทราบอัตราดอกเบี้ยของงวดนั้นในวันปลายงวด (backward-looking)

4 อัตราดอกเบี้ย SOFR ในตลาดสามารถกำหนดแบบ term structure เช่น term อายุ 3 เดือน ในลักษณะเดียวกับกับ 3M LIBOR ได้หรือไม่

Federal Reserve Bank of New York (FRBNY) ได้เผยแพร่อัตราดอกเบี้ย SOFR ที่เป็นอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืน และ SOFR Average ที่เป็นอัตราดอกเบี้ยระยะ 1, 3 และ 6 เดือน ซึ่งคำนวณจาก SOFR ระยะข้ามคืนในช่วง 30, 90 และ 180 วันที่ผ่านมา แม้ SOFR Average จะมีระยะต่าง ๆ แต่คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยในอดีต จึงเป็น backward-looking term rate ในขณะที่ LIBOR สะท้อนอัตราดอกเบี้ยในช่วงเวลาข้างหน้า จึงเป็น forward-looking term rate ดังนั้น ในปัจจุบัน จึงอาจกล่าวได้ว่ายังไม่มี forward-looking term rate ของ SOFR

อย่างไรก็ดี ผู้ร่วมตลาดหลายฝ่ายอยู่ระหว่างสร้าง forward-looking term SOFR ผ่านตลาด Overnight Index Swap (OIS) และ/หรือตลาด Futures

5 Fallback Rate (SOFR) ที่คำนวณโดย Bloomberg ต่างจาก SOFR Average ที่คำนวณโดย Federal Reserve Bank of New York (FRBNY) อย่างไร

SOFR Average เป็นอัตราดอกเบี้ยระยะ 1, 3 และ 6 เดือน ซึ่งคำนวณจาก SOFR ระยะข้ามคืน ในช่วง 30, 90 และ 180 วันที่ผ่านมา ในขณะที่ Bloomberg ได้รับการแต่งตั้งจาก ISDA ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยทดแทนของ LIBOR สกุลเงินต่าง ๆ เพื่อใช้ในธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิง LIBOR อยู่เดิม ดังนั้น Bloomberg ได้จัดทำ Fallback Rate (SOFR) เพื่อเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ใช้แทน USD LIBOR ในสัญญาของ ISDA โดยนำ SOFR ระยะข้ามคืนของ FRBNY มาคำนวณเป็นอัตราดอกเบี้ยที่มีระยะเวลาตรงกับ USD LIBOR เดิม อีกทั้ง มีการบวก spread over SOFR เพื่อให้เทียบเคียงได้กับ USD LIBOR เพราะ SOFR เป็น risk-free rate ขณะที่ LIBOR สะท้อนปัจจัยต่าง ๆ เช่น credit risk, term premium, liquidity premium โดย spread ดังกล่าวจะเป็นค่าคงที่ซึ่งคำนวณตามวิธีการที่ ISDA ได้สอบถามความเห็นจากผู้ร่วมตลาดแล้ว (5-year historical median approach)

6 การดำเนินการของไทยเพื่อปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงมีรายละเอียดอย่างไรบ้าง

การเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง THBFX จะยุติลงหลังจากวันที่ 30 มิถุนายน 2566 เมื่ออัตราดอกเบี้ย USD LIBOR ขาดคุณสมบัติการเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนภาวะตลาด เนื่องจากในการคำนวณ THBFX ต้องใช้ USD LIBOR เป็นองค์ประกอบ (รายละเอียดตามข่าว ธปท.

<https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20210317-1.html>)

โดย ธปท. ตระหนักถึงผลกระทบจากหยุดเผยแพร่ THBFX เนื่องจากอาจมีธุรกรรมที่ต้องการอ้างอิง THBFX หลังจาก 30 มิถุนายน 2566 ดังนั้น ธปท. จะคำนวณและเผยแพร่อัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFX) เพื่อใช้เฉพาะสำหรับทดแทน THBFX ในธุรกรรมคงค้างดังกล่าว สำหรับธุรกรรมที่ทำขึ้นใหม่จะไม่สามารถอ้างอิง Fallback Rate (THBFX) ได้

ในปัจจุบัน ได้มีการเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) แล้วตั้งแต่เดือนธันวาคม 2563 แต่จะยังไม่สามารถนำไปใช้แทน THBFX ได้จนกว่าการเผยแพร่ THBFX จะยุติลงหลังจากวันที่ 30 มิถุนายน 2566 เป็นต้นไป และ ธปท. จะเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) จนถึงสิ้นปี 2568 เท่านั้น

นอกจากนี้ ธปท. ได้พัฒนาอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง THOR ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืน เช่นเดียวกับในตลาดการเงินอื่นทั่วโลก โดยเริ่มเผยแพร่ตั้งแต่ 1 เมษายน 2563 และ ธปท. คาดหวังให้อัตราดอกเบี้ย THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับความนิยมแพร่หลายทดแทนอัตราดอกเบี้ย THBFX ในระยะต่อไป

อนึ่ง ธปท. ยังคงจัดทำและดูแลความน่าเชื่อถือของอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง BIBOR และยังไม่มีการยกเลิกในขณะนี้

7 ประเทศไทยใช้ Multiple-rate Approach โดยมีทั้ง Fallback Rate (THBFX), THOR และ BIBOR การเลือกใช้อัตราดอกเบี้ยแต่ละชนิดควรพิจารณาอย่างไร

วัตถุประสงค์หลักในการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFX) คือเพื่อใช้แทน THBFX ในธุรกรรมคงค้างที่ทำไว้ก่อนการยุติการเผยแพร่ THBFX ดังนั้น สัญญาที่ทำขึ้นใหม่ ทั้ง cash products (สินเชื่อ หนี้กู้ยืม เงิน) และอนุพันธ์จะไม่สามารถอ้างอิงอัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFX) ได้

สำหรับ THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อให้เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงหลักในตลาดการเงินของไทย จึงขอให้ผู้ร่วมตลาดพิจารณาใช้ THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในสัญญาที่ทำใหม่ทั้ง cash products และอนุพันธ์เพื่อช่วยให้ THOR มีสภาพคล่องโดยเร็ว

นอกจากนี้ ธปท. ยังคงการจัดทำและเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง BIBOR ซึ่งเป็น forward-looking term ไว้ ดังนั้น หากต้องทำธุรกรรมที่จำเป็นต้องทราบอัตราดอกเบี้ยล่วงหน้า คู่สัญญาที่พิจารณาอ้างอิงกับ BIBOR แทนได้

8 ลูกค้านำดำเนินการอย่างไรหากมีธุรกรรมอ้างอิง LIBOR หรือ THBFX ที่จะครบกำหนดหลังการยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยนั้น (เช่น กรณี THBFX คือวันที่ 30 มิถุนายน 2566)

ธุรกรรมอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่จะครบกำหนดหลังจากวันยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยนั้น แบ่งได้ 2 กรณีคือ หากการกำหนดอัตราดอกเบี้ยของงวดสุดท้ายจะเกิดขึ้นก่อนวันยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยนั้น ก็สามารถใช้อัตราดอกเบี้ยที่ทราบค่าตั้งแต่ต้นงวดเพื่อชำระดอกเบี้ยในวันสิ้นงวดได้ตามปกติ แต่หากมีงวดดอกเบี้ยที่กำหนดค่าอัตราดอกเบี้ยจะเกิดขึ้นหลังจากวันยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยนั้น ลูกค้านำดำเนินการ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่สามารถใช้ทดแทนอัตราดอกเบี้ยเดิมได้ เช่น THOR โดยต้องศึกษาวิธีการใช้งานอัตราดอกเบี้ยเหล่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ทราบค่าในช่วงปลายงวด (in arrears) และมีวิธีการคำนวณให้ได้ค่าอัตราดอกเบี้ยของงวดที่แตกต่างกัน โดยสามารถศึกษาตัวอย่างทางเลือกในการทราบค่าอัตราดอกเบี้ยของงวดก่อนถึงวันชำระเงิน เช่น backward shift, lock out, payment delay ได้จาก User's Guide ของอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนทั้งไทยและต่างประเทศ (เช่น https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fmd/thor/THOR_userguide.pdf)
2. ปรับระบบงานและกระบวนการทำงานให้รองรับการทราบค่าอัตราดอกเบี้ยของงวดในช่วงปลายงวด ซึ่งรวมถึงการเตรียมเงินให้ทันกำหนดวันชำระดอกเบี้ยด้วย
3. เจรจากับคู่สัญญาเพื่อปรับสัญญา (restructure) อ้างอิง LIBOR หรือ THBFX ให้ไปอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยอื่นโดยไม่ต้องรอให้ถึงวันที่ยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเดิม ซึ่งจะช่วยให้มูลค่าของสัญญาที่ปรับใหม่ใกล้เคียงกับมูลค่าก่อนปรับสัญญามากที่สุด และเป็นธรรมกับคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย โดยควรเจรจาปรับทั้งสัญญาสินเชื่อและอนุพันธ์ควบคู่กันไป
4. หากไม่สามารถเจรจากับคู่สัญญาเพื่อปรับสัญญา (restructure) ได้ ควรเจรจาเพื่อเพิ่มข้อความในสัญญาเดิมให้ครอบคลุมการเปลี่ยนไปอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยอื่นหลังจากวันยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเดิม (fallback provision) โดยในกรณีของสัญญาอนุพันธ์สามารถแสดงตนว่ายอมรับ การปรับสัญญาของ ISDA (adhere to ISDA protocol) เพื่อลดภาระในการเจรจากับคู่สัญญาแต่ละราย ทั้งนี้ ควรพิจารณาเรื่องการเพิ่มข้อความในสัญญาทั้งสัญญาสินเชื่อและอนุพันธ์ควบคู่กันไป

9 ธปท. มีคำแนะนำสำหรับลูกค้าเกี่ยวกับการเพิ่มข้อความในสัญญาอ้างอิง LIBOR และ THBFX ที่ยังมีงวดดอกเบี้ยซึ่งต้องกำหนดค่าอัตราดอกเบี้ยหลังจากการยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ย LIBOR และ THBFX อย่างไร

กรณีสัญญาอนุพันธ์ ISDA ได้เพิ่มข้อความให้รองรับการใช้อัตราดอกเบี้ยทดแทน (fallback rates) หลังจากการยุติ LIBOR และ THBFX ซึ่งหากลูกค้าไม่ขัดข้องกับข้อความดังกล่าว สามารถตกลงกับธนาคารที่เป็นคู่สัญญาเพื่อขอปรับสัญญา หรือจะแสดงตนว่ายอมรับข้อความของ ISDA โดยการ adhere กับ ISDA protocol ซึ่งถือว่าเป็นการบอกกล่าวให้ทุกคนรับทราบเป็นการทั่วไป และหากธนาคารคู่สัญญาได้ adhere protocol เช่นกัน ก็ถือว่าลูกค้าและธนาคารไม่จำเป็นต้องขอปรับสัญญา

ระหว่างกันแบบทวิภาคี ซึ่งจะช่วยลดภาระสำหรับผู้ที่มีคู่สัญญาจำนวนมาก เพราะไม่ต้องตกลงกับคู่สัญญาทีละราย โดย ISDA ได้เผยแพร่สัญญา (supplement) ที่ปรับใหม่และ protocol แล้วเมื่อปลายเดือนตุลาคม 2563 (สามารถศึกษารายละเอียดได้ที่ <https://www.isda.org/2020/10/23/isda-launches-ibor-fallbacks-supplement-and-protocol/>)

กรณีสัญญาสินเชื่อ ลูกค้านำสามารถหารือกับธนาคารเกี่ยวกับการเพิ่มข้อความในสัญญาให้สามารถใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงอื่นหลังการยุติ LIBOR และ THBFIX โดย ธปท. ได้เผยแพร่แนวทางการปรับสัญญา cash product ที่อ้างอิง THBFIX บนเว็บไซต์ ธปท. (https://www.bot.or.th/Thai/FinancialMarkets/Documents/THBFIX_cash_product_amendment_July2020.pdf)

10 การใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่เป็นระยะข้ามคืนส่งผลให้ทราบดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในช่วงปลายงวด ธปท. มีคำแนะนำอย่างไรเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีรับรู้ดอกเบี้ยก่อนถึงวันปลายงวด

สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดวิธีปฏิบัติ โดยกิจการอาจใช้วิธีที่เหมาะสมในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยเพื่อใช้ในการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับได้ โดยคำนึงถึงปริมาณและความซับซ้อนของธุรกรรมที่แตกต่างกัน ตัวอย่างวิธีคำนวณ เช่น ใช้อัตราดอกเบี้ยที่ทราบล่าสุด (last known rate) ใช้อัตราดอกเบี้ยที่คาดการณ์ (projected rate) หรือใช้อัตราดอกเบี้ยที่ทราบรายวัน (daily accrued rate)

11 การใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่เป็นระยะข้ามคืนส่งผลให้ทราบดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในช่วงปลายงวด ธปท. มีคำแนะนำสำหรับลูกค้าอย่างไรในการเตรียมเงินให้ได้ทันเพื่อชำระดอกเบี้ย

ในการประมาณการอัตราดอกเบี้ยของงวดนั้น โดยทั่วไป อัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนจะไม่ผันผวนมากนัก และอัตราดอกเบี้ยของแต่ละวันจะถูกนำมารวมคำนวณกับวันอื่นในงวดนั้นเพื่อเป็นอัตราดอกเบี้ยของงวด ดังนั้น ความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยแต่ละวันจึงถูกทอนลง ลูกค้าจึงสามารถประมาณอัตราดอกเบี้ยของงวดได้ล่วงหน้า

ทั้งนี้ หลังจากทราบอัตราดอกเบี้ยของงวดและคำนวณจำนวนเงินที่ต้องจ่ายแล้ว ลูกค้าอาจต้องปรับกระบวนการภายในของตนเพื่อลดเวลาที่ใช้ในการเตรียมชำระเงินด้วย

อัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFX)

1 ธปท. ดำเนินการอย่างไรกับ THBFX ที่จะได้รับผลกระทบจากการขาดคุณสมบัติในการเป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของ USD LIBOR

USD LIBOR เป็นองค์ประกอบในการคำนวณ THBFX ดังนั้น การที่ USD LIBOR ขาดคุณสมบัติการเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนภาวะตลาดและไม่สามารถใช้อ้างอิงกับธุรกรรมการเงินโดยทั่วไปได้นั้น จะส่งผลให้ ธปท. ต้องยุติการเผยแพร่ THBFX เช่นกัน ผู้ร่วมตลาดที่มีสัญญาค้างอ้างอิง THBFX จึงควรปรับสัญญาไปอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยอื่นแทน อย่างไรก็ตาม สำหรับสัญญาที่ไม่สามารถปรับไปอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยอื่นได้ทันก่อนการยุติการเผยแพร่ THBFX ธปท. จะจัดทำอัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFX) ให้เทียบเคียงได้กับ THBFX เพื่อใช้ในสัญญาดังกล่าว

ในการนำอัตราดอกเบี้ยเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อื่นมาใช้แทน USD LIBOR เพื่อคำนวณ Fallback Rate (THBFX) นั้น ธปท. เลือกใช้อัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (SOFR) ที่ ISDA มอบหมายให้ Bloomberg เป็นผู้คำนวณและเผยแพร่เพื่อใช้แทน USD LIBOR ในสัญญาอนุพันธ์ของ ISDA ทั้งนี้ Bloomberg ยังได้คำนวณ fallback rate ของ LIBOR สกุลอื่น ๆ โดยใช้วิธีเดียวกัน

2 THBFX และ Fallback Rate (THBFX) เหมือนและต่างกันอย่างไร

องค์ประกอบ USDTHB spot และ forward points ที่ใช้ในการคำนวณ Fallback Rate (THBFX) ยังคงเหมือนกับ THBFX ส่วนที่ต่างกันคือเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ที่ใช้คำนวณจาก USD LIBOR เป็น Fallback Rate (SOFR) และปรับด้วยค่าคงที่ที่สะท้อนส่วนต่างโดยเฉลี่ยระหว่าง LIBOR และ SOFR ในอดีต

3 ผลกระทบจากการนำ Fallback Rate (SOFR) มาใช้แทน USD LIBOR เพื่อคำนวณ Fallback Rate (THBFX) คืออะไร

LIBOR เป็นอัตราดอกเบี้ยสำหรับช่วงเวลาข้างหน้า (forward-looking term rate) การคำนวณมูลค่าดอกเบี้ยในแต่ละงวดจะใช้อัตราดอกเบี้ย LIBOR ที่ประกาศตั้งแต่ต้นงวด ในขณะที่อัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (SOFR) คืออัตราดอกเบี้ยจากการนำ SOFR ตลอดงวดมาคำนวณ จึงต้องรอถึงปลายงวดจึงจะทราบค่าของ Fallback Rate (SOFR) (backward-looking) ดังนั้น เมื่อคำนวณ Fallback Rate (THBFX) จาก Fallback Rate (SOFR) จึงทำให้ทราบค่า Fallback Rate (THBFX) ของงวดนั้นในช่วงปลายงวดเช่นกัน

นอกจากนี้ SOFR เป็นอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมระยะข้ามคืนแบบมีหลักประกันซึ่งมีความเสี่ยงต่ำ ขณะที่ LIBOR เป็นอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมของธนาคารจึงมีความเสี่ยงสูงกว่า ดังนั้น เมื่อนำ Fallback Rate (SOFR) มาใช้แทน USD LIBOR จึงต้องปรับเพิ่มด้วยส่วนต่างที่สะท้อนความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยทั้งสอง โดยส่วนต่างดังกล่าวเป็นค่าคงที่ที่คำนวณจากข้อมูลในอดีต ซึ่งอาจจะไม่สะท้อนภาวะตลาดในอนาคต ผู้ร่วมตลาดจึงควรใช้ Fallback Rate (THBFX) เฉพาะในธุรกรรมค้างที่มีอยู่เดิมเท่านั้น และไม่ให้นำ Fallback Rate (THBFX) ไปใช้อ้างอิงในสัญญาที่ทำขึ้นใหม่

4 จะมีการเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) ที่เป็น forward-looking term rate เพื่อให้ผู้ใช้สามารถทราบค่าได้ตั้งแต่ต้นงวดเหมือนกับ THBFX หรือไม่

ธุรกรรมที่อ้างอิง THBFX ส่วนใหญ่เป็นธุรกรรมอนุพันธ์ ซึ่งการจัดทำ Fallback Rate (THBFX) ให้เป็น forward-looking term rate ต้องคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ที่เป็น forward-looking term rate เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ทางการของสหรัฐฯ ไม่แนะนำให้ใช้ forward-looking

term rate เป็นการทั่วไปในสัญญาอนุพันธ์ ดังนั้น ธปท. จะไม่จัดทำ Fallback Rate (THBFIX) ที่เป็น forward-looking term rate

5 การเปลี่ยนจาก THBFIX เป็น Fallback Rate (THBFIX) จะมีผลเมื่อใด

การเปลี่ยนจาก THBFIX เป็น Fallback Rate (THBFIX) จะมีผลนับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2566 เมื่ออัตราดอกเบี้ย USD LIBOR ขาดคุณสมบัติการเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนภาวะตลาด และไม่สามารถใช้อ้างอิงกับธุรกรรมการเงินโดยทั่วไปได้

6 ทำไมจึงมีการเผยแพร่ Fallback Rate (THBFIX) ตั้งแต่ปลายปี 2563 ทั้งที่ผู้ร่วมตลาดยังสามารถใช้ USD LIBOR ในการอ้างอิงได้จนถึงกลางปี 2566

Fallback Rate (THBFIX) ที่เผยแพร่ก่อน 30 มิถุนายน 2566 เป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้น (indicative basis) เพื่อช่วยให้ผู้ร่วมตลาดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ แต่ยังไม่ส่งผลต่อสัญญาทางการเงินจนกว่าจะยุติการเผยแพร่ THBFIX หลังจากวันที่ 30 มิถุนายน 2566 เมื่ออัตราดอกเบี้ย USD LIBOR ขาดคุณสมบัติการเป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่ดี ทั้งนี้ ธปท. ได้มีประกาศอย่างเป็นทางการเรื่องการยุติการเผยแพร่ THBFIX หลังวันที่ 30 มิถุนายน 2566 (<https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20210317-1.html>) โดยหลังจาก ธปท. ยุติการเผยแพร่ THBFIX แล้ว จะส่งผลให้ Fallback Rate (THBFIX) มีผลทางสัญญา กล่าวคือเป็นอัตราดอกเบี้ยทดแทน THBFIX ในสัญญาเดิมที่ทำไว้ก่อนแล้ว อย่างไรก็ตาม ผู้ร่วมตลาดไม่สามารถนำ Fallback Rate (THBFIX) ไปเป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในสัญญาที่สร้างขึ้นใหม่ได้

7 ธปท. จะเผยแพร่ Fallback Rate (THBFIX) ถึงเมื่อใด

ธปท. จะเผยแพร่ Fallback Rate (THBFIX) จนถึงสิ้นปี 2568 เท่านั้น

8 ทำไม ธปท. จึงเผยแพร่ Fallback Rate (THBFIX) เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น

ธปท. เผยแพร่ Fallback Rate (THBFIX) เพื่อใช้เป็นการชั่วคราวเฉพาะในสัญญาที่ไม่สามารถเปลี่ยนไปอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยอื่นได้ทันก่อนการหยุดเผยแพร่ THBFIX อีกทั้ง Fallback Rate (THBFIX) จะไม่สามารถใช้เป็นอัตราอ้างอิงในสัญญาที่สร้างขึ้นใหม่ได้ เนื่องจากสูตรในการคำนวณอัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFIX) มีการใช้ค่าคงที่จากข้อมูลในอดีต ทำให้ Fallback Rate (THBFIX) อาจไม่สะท้อนภาวะตลาดที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น กล่าวโดยละเอียดคือ Fallback Rate (THBFIX) คำนวณจากอัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (SOFR) ซึ่งมีองค์ประกอบส่วนหนึ่งเป็น spread ที่สะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นหลัก โดย spread นี้เป็นค่าคงที่ที่คำนวณจากข้อมูลในอดีต จึงอาจไม่สะท้อนภาวะตลาดที่เกิดขึ้นจริงในระยะต่อไป

การที่ผู้ร่วมตลาดไม่สามารถทำธุรกรรมใหม่อ้างอิง Fallback Rate (THBFIX) ได้ ยังทำให้เกิดอุปสรรคในการประเมินราคาธุรกรรมตลอดจนการหักล้างหรือยกเลิกธุรกรรมเดิมโดยการทำธุรกรรมด้านตรงข้าม ดังนั้น ธปท. จึงเห็นว่าผู้ร่วมตลาดไม่ควรใช้ Fallback Rate (THBFIX) เป็นเวลานาน

นอกจากนี้ Fallback Rate (THBFIX) ยังอาจผันผวนได้ตามสภาพคล่องของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เช่นเดียวกับ THBFIX จึงไม่สะท้อนถึงสภาพคล่องในตลาดเงินบาทได้ดีนัก

จากข้อจำกัดข้างต้น ผู้ร่วมตลาดจึงไม่ควรรอให้ถึงวันที่ ธปท. หยุดเผยแพร่ THBFIX แล้วเปลี่ยนเป็น Fallback Rate (THBFIX) แทน แต่ควรเร่งปรับสัญญาอ้างอิง THBFIX ที่มีอยู่เดิมไปอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยอื่นก่อนการยุติการเผยแพร่ THBFIX

9 จากการใช้ ธพท. จะเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) ถึงเพียงสิ้นปี 2568 ธพท. มีคำแนะนำอย่างไร สำหรับสัญญาที่จะอ้างอิง Fallback Rate (THBFX) และครบกำหนดหลังจากปี 2568 ผู้สัญญาจะต้องมีการปรับสัญญาอีกรอบหรือไม่

กรณีสัญญาอนุพันธ์ หากใช้ข้อความตาม ISDA หรือ adhere protocol แล้ว จะไม่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม เพราะข้อความใน ISDA ครอบคลุมกรณีการหยุดเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) ด้วยแล้ว กล่าวคือ หาก ธพท. ไม่ได้ประกาศให้ใช้อัตราดอกเบี้ยอื่นทดแทนหลังจากที่หยุดเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) ให้สัญญานั้นอ้างอิงกับ THOR ที่ปรับให้เป็นอัตราดอกเบี้ยแบบ term rate แต่ไม่ต้องมีการปรับส่วนต่างที่สะท้อน credit risk ฯลฯ

กรณีสัญญาสินเชื่อ สามารถเลี่ยงการปรับสัญญาอีกรอบโดยระบุข้อความรองรับการยุติการเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) ไว้ในสัญญาที่ปรับใหม่ด้วย โดยอาจกำหนดให้อ้างอิงกับ THOR หรือกำหนดเป็นหลักการสำหรับการดำเนินงานในอนาคต อาทิ ใช้อัตราดอกเบี้ยที่หน่วยงานกำกับดูแลแนะนำให้ใช้แทน Fallback Rate (THBFX) (BOT Recommended Rate) หรือใช้อัตราดอกเบี้ยที่ใช้แทน Fallback Rate (THBFX) กันอย่างแพร่หลายในตลาดการเงิน เป็นต้น

10 Fallback Rate (THBFX) มีระยะ (tenor) ไตบ้าง

การจัดทำ Fallback Rate (THBFX) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้ในธุรกรรมคงค้างที่อ้างอิง THBFX ดังนั้น Fallback Rate (THBFX) จะถูกคำนวณและเผยแพร่สำหรับ tenor 1, 3 และ 6 เดือน เท่านั้น เพราะเป็น tenor ที่มีการนำไปใช้อ้างอิงในธุรกรรมทางการเงินอย่างแพร่หลาย

11 Fallback Rate (THBFX) จะเผยแพร่ผ่านช่องทางใดและเวลาใด

Fallback Rate (THBFX) จะถูกเผยแพร่บนหน้าจอ Refinitiv (ชื่อเดิม Thomson Reuters) ณ เวลา 8.00 น. ของทุกวันทำการไทย และบนหน้าเว็บไซต์ของ ธพท. ณ เวลา 9.00 น. ของทุกวันทำการไทย ทั้งนี้ การเผยแพร่อัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFX) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้แทน THBFX ในธุรกรรมคงค้างเท่านั้น ดังนั้น Fallback Rate (THBFX) ที่ถูกเผยแพร่ในลักษณะ backward-looking rate เพื่อใช้แทน THBFX ที่เป็น forward-looking rate จะอ้างอิงถึงวันที่เดิมหากมีการเผยแพร่ THBFX นั้น ซึ่งเรียกว่า Original THBFX Rate Record Day ส่งผลให้ในบางวัน อาจมีการเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) สำหรับบาง tenor มากกว่า 1 ค่า โดยอ้างอิงถึง Original THBFX Rate Record Day ที่แตกต่างกันไป

12 ธพท. มีคำแนะนำการใช้ Fallback Rate (THBFX) กับสัญญาอ้างอิง THBFX ทั้งสัญญาอนุพันธ์และสัญญาสินเชื่ออย่างไร

ร้อยละ 90 ของธุรกรรมอ้างอิง THBFX เป็นธุรกรรมอนุพันธ์ ดังนั้น รายละเอียดการคำนวณและเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) จึงรองรับวิธีปฏิบัติ (convention) ของธุรกรรมอนุพันธ์ โดยเฉพาะที่ทำภายใต้สัญญา ISDA กล่าวคือการใช้อัตราดอกเบี้ย Fallback Rate (THBFX) ที่ประกาศ ณ 2 วันทำการก่อนถึงวันชำระเงิน โดยเลือกใช้ค่าของ Fallback Rate (THBFX) ที่อ้างอิงถึง Original THBFX Rate Record Day ที่ตรงกับวันกำหนดอัตราดอกเบี้ย THBFX เดิม หากไม่มี Original THBFX Rate Record Day ที่ตรงกับวันกำหนดอัตราดอกเบี้ย THBFX เดิม ให้เลือกใช้ค่าของ Fallback Rate (THBFX) ที่อ้างอิงถึง Original THBFX Rate Record Day ล่าสุด (most recent) แทน

สำหรับสัญญาสินเชื่อ หากมีการทำธุรกรรมอนุพันธ์ควบคู่ไปด้วย ก็ควรใช้วิธีปฏิบัติเดียวกัน เพื่อจะได้สามารถติดตามความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยได้อย่างสมบูรณ์ แต่หากไม่ได้ทำธุรกรรมอนุพันธ์ไว้และต้องการมีเวลาในการเตรียมเงินมากกว่า 2 วันทำการ ก็อาจเลือกอ้างอิงกับ Fallback Rate (THBFX) ที่เผยแพร่

ก่อนวันชำระเงินมากกว่า 2 วันทำการได้ โดยหากในวันดังกล่าว มีการเผยแพร่ Fallback Rate (THBFX) ของ tenor ที่ต้องการมากกว่า 1 Original THBFX Rate Record Day ก็ควรเลือกใช้ Fallback Rate (THBFX) ที่อ้างอิงถึง Original THBFX Rate Record Day ล่าสุด (most recent)

ผู้ร่วมตลาดสามารถศึกษาแนวทางการใช้ Fallback Rate (THBFX) อย่างละเอียดบนเว็บไซต์ของ ธปท. <https://www.bot.or.th/th/our-roles/financial-markets/Financial-Market-Development-and-Standards/Reference-Rates/LIBOR-and-THBFX-Transition.html>

13 การยุติการเผยแพร่ THBFX จะส่งผลกระทบต่อตลาด USDTHB spot, swap และการเผยแพร่ USDTHB spot และ forward points หรือไม่

ธุรกรรมในตลาด USDTHB spot และ swap เป็นธุรกรรมตั้งต้นที่นำมาใช้คำนวณอัตราดอกเบี้ย THBFX ดังนั้น การยกเลิกการเผยแพร่ THBFX จะไม่กระทบกับการทำธุรกรรมในตลาดตั้งต้น นอกจากนี้ USDTHB spot และ forward points ยังคงถูกใช้ในการคำนวณ Fallback Rate (THBFX) ดังนั้น ธปท. ในฐานะผู้บริหารจัดการ Fallback Rate (THBFX) จึงยังคงดูแลการคำนวณและเผยแพร่ USDTHB spot และ forward points ด้วย ซึ่ง Refinitiv จะยังคงเผยแพร่ทั้ง 2 ค่าดังกล่าวในวันที่ทำธุรกรรมนั้น ๆ บนหน้าจอ Refinitiv <THBFX> ณ 15.30 น. สำหรับ USDTHB spot และ 17.00 น. สำหรับ USDTHB forward points ตามเวลาประเทศไทย

ธปท. จะยุติบทบาทในการดูแลการคำนวณและเผยแพร่ USDTHB spot และ forward points พร้อมกับการยุติ Fallback Rate (THBFX)

อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง THOR

1 ทำไมต้องพัฒนา THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่

อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่ใช้ในตลาดการเงินไทยในปัจจุบันคือ THBFIX และ BIBOR อย่างไรก็ตาม THBFIX อาจเคลื่อนไหวตามสภาพคล่องของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ จึงอาจไม่สะท้อนสภาพคล่องเงินบาทในบางครั้ง ขณะที่ BIBOR จัดทำจากการสอบถามความเห็นของผู้ร่วมตลาด ไม่ได้คำนวณจากธุรกรรมจริง เพราะธุรกรรมจริงในตลาดเงินส่วนใหญ่กระจุกตัวในระยะสั้น ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยมีอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่สะท้อนภาวะตลาดการเงินในประเทศ และมีการจัดทำจากธุรกรรมที่เกิดขึ้นจริง ธปท. จึงมีแผนงานในการพัฒนา THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงตัวใหม่

2 THOR แตกต่างจาก THBFIX และ BIBOR อย่างไรบ้าง

THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืน (overnight) ซึ่งคำนวณจากธุรกรรมการกู้ยืมแบบมีหลักประกันระหว่างธนาคาร จึงมีความเสี่ยงด้านเครดิตที่ต่ำมาก หรือแทบไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิต (nearly risk-free rate) และเคลื่อนไหวตามปัจจัยในประเทศเป็นหลัก

THBFIX เป็นอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนต้นทุนการกู้ยืม/ผลตอบแทนจากการให้กู้เงินบาทผ่านธุรกรรม USDTHB Swap ระยะต่าง ๆ ได้แก่ O/N, 1 สัปดาห์, 1/3/6 เดือน และ 1 ปี จึงผันผวนตามสภาพคล่องของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และแฝงด้วยความเสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญา

BIBOR เป็นอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินแบบไม่มีหลักประกันในระยะต่าง ๆ ได้แก่ O/N, 1 สัปดาห์, 1/3/6 เดือน และ 1 ปี จึงแฝงด้วยความเสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญา

3 มีโอกาสเพียงใดที่ THOR จะถูกบิดเบือน (manipulate)

THOR คำนวณจากธุรกรรมจริงในตลาด โดยมีผู้เล่นคือธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งที่ทำธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชนระยะข้ามคืน และมีปริมาณธุรกรรมกว่าแสนล้านต่อวัน อีกทั้ง ธปท. กำหนดให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับการนำส่งข้อมูลเพื่อคำนวณ THOR ดังนั้น การบิดเบือนจึงเป็นไปได้ยาก

4 THOR คำนวณจากธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ธุรกรรมดังกล่าวที่ทำให้เอี่ยมหลักทรัพย์ (bond-driven) และธุรกรรมที่เป็นการกู้ยืมจาก non-bank ซึ่งต้องนำส่งเงินสมทบกองทุนฟื้นฟูสถาบันการเงิน (FIDF fee) และเงินนำส่งกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI fee) จะมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติ ดังนั้น จะส่งผลให้ THOR ไม่น่าเชื่อถือหรือไม่

ในการนำธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชนมาใช้คำนวณ THOR ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของธุรกรรมที่นำมาใช้คำนวณ (qualified transaction) เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง THOR มีความน่าเชื่อถือ เช่น (1) เป็นธุรกรรมที่คู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่ายเป็นธนาคาร (ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ) ซึ่งทำให้ธุรกรรมที่นำมาคำนวณไม่รวมธุรกรรมที่ต้องนำส่งเงิน FIDF fee และ SFI fee และ (2) เป็นธุรกรรมขนาดตั้งแต่ 100 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งจะช่วยกรองธุรกรรม bond-driven ซึ่งส่วนใหญ่เป็นธุรกรรมขนาดเล็กออกไป และหากมีธุรกรรม bond-driven ขนาดเกิน 100 ล้านบาท ก็ยังถือว่าเล็กเมื่อเทียบกับธุรกรรมกว่าแสนล้านบาทต่อวัน จึงไม่ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยในภาพรวม

5 ในวันที่มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (MPC) จะมีผลกระทบต่อ THOR อย่างไร

ในวันที่มีการประชุม MPC ธนาคารในตลาดเงินส่วนใหญ่จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยหลังทราบผลการประชุมในเวลาประมาณ 14.00 น. ขณะที่การคำนวณ THOR มาจากธุรกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างเวลา 7.00 - 16.00 น. จึงทำให้ THOR ในวันที่มีการประชุม MPC เปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

6 มีความเป็นไปได้ที่ THOR ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนจะติดลบหรือไม่

อัตราดอกเบี้ย THOR สามารถติดลบได้เช่นเดียวกับอัตราดอกเบี้ยอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ในการทำสัญญาทางการเงินที่อ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ย THOR คู่สัญญาอาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำ (floor) สำหรับกรณีที่ THOR ติดลบ

7 อัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืน (overnight) อาจผันผวนได้ทุกวัน ดังนั้น การนำไปใช้อ้างอิงสำหรับจ่ายดอกเบี้ยมีความเหมาะสมหรือไม่

อัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนในแต่ละวันอาจมีความผันผวน แต่เมื่อนำไปคำนวณดอกเบี้ยของงวดผลของความผันผวนจะถูกทอนลงเพราะอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนของแต่ละวันจะถูกนำไปเฉลี่ยกับวันอื่น ๆ ในงวดเดียวกันแบบ compound average หรือ simple average

อัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนเริ่มถูกนำมาใช้อ้างอิงในผลิตภัณฑ์การเงินต่าง ๆ อย่างแพร่หลายมากขึ้นในหลายประเทศ ทั้งสหรัฐฯ อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ ยุโรป ญี่ปุ่น เพื่อใช้ทดแทน LIBOR ซึ่งแม้จะเป็นแนวปฏิบัติใหม่ แต่ผู้ร่วมตลาดก็เริ่มคุ้นชินกับการใช้อัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนมากขึ้น

8 การคำนวณดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในแต่ละงวด จากอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืน จะใช้วิธีการใด

ในการคำนวณดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้นำอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนของแต่ละวันตลอดงวดดอกเบี้ยมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยแบบ compound average (ในวันธรรมดา) และ simple average (ในวันหยุด) ตามรายละเอียดใน THOR user's guide

(https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fmd/thor/THOR_userguide.pdf) หลังจากได้อัตราดอกเบี้ยของงวดแล้ว จึงปรับเพิ่มด้วย margin ที่ธนาคารกำหนด แล้วจึงนำไปคำนวณกับเงินต้น และจำนวนวันในงวด ตามวิธีปฏิบัติปัจจุบันเพื่อหาดอกเบี้ยจ่ายในงวดนั้น

9 การคำนวณอัตราดอกเบี้ยของงวดโดย compound average ในวันธรรมดา จะถือว่าขัดกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 655 หรือไม่

ในการตกลงกู้ยืมเงินอ้างอิงอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืน โดยทั่วไป ผู้กู้ไม่ได้ชำระดอกเบี้ยคืนแก่ผู้ให้กู้เป็นรายวัน แต่ชำระดอกเบี้ยตามงวดจ่ายที่กำหนด เช่น 1 เดือน เป็นต้น ดังนั้น การคำนวณอัตราดอกเบี้ยของงวดจึงใช้วิธี compound average เพื่อให้สะท้อนมูลค่าของเงินตามกาลเวลา (Time value of money) ตามทฤษฎีการเงินซึ่งใช้กันในตลาดการเงิน ดังนั้น การนำอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนในแต่ละวันมาคำนวณโดยใช้วิธี compound average เพื่อคำนวณอัตราดอกเบี้ยของงวด จึงมิใช่เป็นการคิดดอกเบี้ยจากดอกเบี้ยที่ค้างชำระซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 655 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

10 ในการกู้ยืมที่อ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ย THOR ธนาคารจะคิด margin เท่ากับการกู้ยืมอิง THBFIX หรือ BIBOR หรือไม่

THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนที่แทบไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิตแฝงอยู่ ดังนั้น ในการปล่อยกู้อ้างอิง THOR ธนาคารต้องกำหนด margin เพิ่มกับลูกค้าเพื่อสะท้อนความเสี่ยงของลูกค้า โดย margin ดังกล่าวอาจสูงกว่า margin ที่ธนาคารกำหนดเพิ่มในการกู้เงินอิงกับอัตราดอกเบี้ย THBFIX และ BIBOR ที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินแฝงอยู่ก่อนแล้ว (margin ที่เพิ่มจาก THBFIX และ BIBOR สะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกค้าในส่วนที่สูงกว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงิน)

แม้ในทางทฤษฎี THBFIX มีความเสี่ยงด้านเครดิตแฝงอยู่ จึงควรมีค่าสูงกว่า THOR อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก THBFIX เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ถูกกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น ปริมาณเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ในตลาดการเงิน ซึ่งบ่อยครั้งปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ THBFIX มีความผันผวน และในบางช่วง THBFIX อาจมีค่าต่ำกว่า THOR

ในการกู้ยืมเงินจากธนาคาร ธนาคารจะคิดอัตราดอกเบี้ยโดยประเมินจากความเสี่ยงและปัจจัยต่าง ๆ ของลูกค้าแต่ละรายไว้เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ไม่ว่าจะลูกค้าจะกู้ยืมเงินเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ และอัตราดอกเบี้ยลอยตัวใด ๆ ทั้ง THBFIX BIBOR หรือ THOR ต้นทุนการกู้ยืมเงินจะไม่แตกต่างกัน ณ วันที่ทำสัญญา ทั้งนี้ เมื่อเวลาผ่านไป อัตราดอกเบี้ยลอยตัวต่าง ๆ เช่น THBFIX BIBOR หรือ THOR อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ต้นทุนการกู้ยืมเงินในอนาคตอาจจะแตกต่างจาก ณ วันที่ทำสัญญาตามไปด้วย

11 สามารถทำให้อัตราดอกเบี้ย THOR มี term structure แบบมองไปข้างหน้า ในลักษณะเดียวกับ THBFIX หรือ BIBOR ได้หรือไม่ เช่น THOR อายุ 3 เดือน ใช้กับธุรกรรมที่เริ่มวันนี้และชำระเงินในอีก 3 เดือนข้างหน้า

ปัจจุบัน อัตราดอกเบี้ย THOR เป็นอัตราดอกเบี้ยในลักษณะรายวัน และนำมาใช้ในงวดดอกเบี้ย โดยนำ THOR ของวันที่ผ่านมาเฉลี่ยหรือคิดทบตลอดงวด ทำให้ได้อัตราดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลาที่ผ่านมา (backward-looking หรือ in arrears) ซึ่งอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนในประเทศอื่น ๆ ก็มีการนำไปใช้แบบ in arrears เช่นกัน

ทั้งนี้ การสร้าง term structure ของอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนต้องอาศัยตลาด Overnight Index Swap (OIS) และ/หรือตลาด Interest Rate Futures ที่มีสภาพคล่อง เพื่อให้ได้อัตราดอกเบี้ยระยะต่าง ๆ (term rate) ที่เกิดจากการคาดการณ์ไปข้างหน้า (forward-looking) ปัจจุบันจึงยังไม่มี term structure ของอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง THOR

ข้อมูลเพิ่มเติม

ช่องทางติดต่อ รพท.

ReferenceRate@bot.or.th